

Е.В. Прохорова

ОБЛАЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАГИСТРОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ УНИВЕРСИТЕТОВ

В статье проанализирован опыт использования облачных технологий, а именно сервисов Google Apps украинскими вузами и выявлены перспективы их использования в учебном процессе, результаты поисково-творческого эксперимента с использованием Google+.

Ключевые слова: облачные технологии, научно-исследовательская деятельность, Сервис Google Apps, магистранты

O. Prokhorova

CLOUD TECHNOLOGIES IN SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITY OF MASTER STUDENTS IN PEDAGOGICAL UNIVERSITIES

The article analyzed the experience of using cloud technologies, especially such services as Google Apps by Ukrainian universities. Prospects for their use in the educational process were brought up as well as the results of the search and creative experiment by using Google+.

Key words: cloud technology, research and development, Google Apps service, master students.

Рецензенти:

Богданова І. М. — к. пед. н., проф.,
Михайлова Л. О. — к. пед. н., доц.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2013

УДК 374.7:061.1ЄС

О.С. Сергеева

АНАЛІЗ ПРІОРИТЕТНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В ОСВІТНІЙ ПОЛІТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стаття висвітлює пріоритетні тенденції розвитку освіти дорослих в освітній політиці Європейського Союзу. У статті розглядаються основні європейські тенденції розвитку освіти дорослих другої половини двадцятого — початку двадцять першого століття та періоди перетворень у цій галузі протягом визначеного етапу.

Ключові слова: освіта дорослих, освіта впродовж життя, освітня політика, соціальне партнерство.

У другій половині ХХ та на початку ХХІ століття в Європі спостерігається кількісне зростання дорослих, котрі потребують отримання освіти для покращення свого соціального статусу. Саме тому виникає необхідність дослідження проблематики освіти дорослих у Європейському Союзі та аналізу пріоритетних тенденцій її розвитку.

Початок ХХІ століття характеризується поштовхом для освіти дорослих до розвитку особистості і суспільного прогресу. Концептуальний аналіз цієї галузі потребує осмислення цієї проблематики в контексті історичних і сучасних тенденцій розвитку неперервної освіти. Серед актуальних завдань — проблема комплексного дослідження процесу формування і розвитку концептуальних основ, історичних передумов, порівняльного дослідження освіти дорослих, розроблення наукових рекомендацій з питань модернізації національних систем освіти дорослих, дослідження пріоритетних тенденцій розвитку освіти дорослих як складової неперервної освіти. Водночас варто враховувати недостатню розробленість теоретико-методологічних основ порівняльних досліджень у сфері освіти дорослих і необхідність узагальнення теоретичних засад дослідження освіти дорослих.

Необхідно виділити наступні періоди розвитку освіти дорослих в освітній політиці Євросоюзу: I період (1957-1975 рр.). Наслідки Римської угоди (1957) стосовно розвитку освіти дорослих. (Друга Всесвітня конференція з освіти дорослих, Монреаль 1960 року. Міжнародна конференція із загальної освіти адресує рекомендацію з

грамотності та освіти дорослих (Номер 58) Міністрам освіти, ІВЕ, Женева (1965). Третя Міжнародна конференція з освіти дорослих, Токіо (1972). Створення Міжнародної Ради Освіти Дорослих, Торонто та організація навчальних програм та стажувань або зустріч зі спеціалістами в Канаді (1973) під егідою ЮНЕСКО). II період (1976-1995 рр.). Програма дій 1976 року (Action Programme 1976) щодо розвитку освіти дорослих та її наслідки. (Прогресивні тенденції в освітній політиці Європейського Союзу відповідно до Єдиного Європейського Акту (Single European Act 1986) у галузі освіти дорослих. Всесвітня конференція з освіти для всіх, Джомтєн, Таїланд (1990) під егідою ЮНЕСКО). Маастрихтська угода про освіту 1992 року. П'ята Міжнародна конференція з освіти дорослих, Гамбург, Німеччина «Освіта дорослих – ключ до XXI століття» (1997). III період (1996-2013 рр.). Пріоритетні тенденції освіти дорослих в політиці Європейського Союзу після прийняття Лісабонської конвенції 1996 року щодо розвитку освіти дорослих. Лісабонська стратегія (2000). Всесвітній форум, Дакар (2000). Освітня політика Європейського Союзу щодо освіти дорослих на початку XXI століття.

Сучасні загальні тенденції розвитку освіти дорослих посилюють інтерес науковців до національної специфіки розвитку цієї галузі. Національна своєрідність еволюції цієї сфери притаманна більшості європейських країн. Про це свідчить відсутність стереотипних підходів та стандартів визначення стратегії розвитку освіти дорослих. Характеристика проблеми та напряму дослідження. Зрозуміти важливість порівняльних досліджень у сфері освіти дорослих, їх актуальне значення у світовому педагогічному контексті допоможе розгляд історичних передумов діяльності Міжнародного товариства у сфері порівняльних досліджень у галузі освіти дорослих (ISCAE) (International Labour Organization ILO, 2005). У працях про стратегію розвитку, історичні чинники та перспективи діяльності ISCAE її Президент Джост Ройшман зазначає, що товариство пройшло низку історичних етапів, які забезпечили його сучасну якість (Митина А. М., 2004, С.56-65). Їхній досвід засвідчує миротворчу філософію освіти дорослих різних країн світу, її гуманізм та орієнтацію на загальнолюдські цінності; такі принципи – і в основі міжнародної громадської діяльності ISCAE. Перша конференція, ініційована та організована ISCAE, відбулася 1995 року у Німеччині. Провідне питання, яке обговорювалося на зібранні, – методи, проблеми і труднощі, пов'язані з проведенням міжнародних порівняльно-педагогічних досліджень у сфері освіти дорослих. Друга

конференція проходила в 1998 році у Словенії; саме на ній було сплановано проводити конференцію з питань освіти дорослих кожні два-три роки у різних країнах світу. За час свого існування ISCAE намагається розвивати і підтримувати міжнародні стандарти у сфері методології міжнародного порівняння освіти дорослих, що може допомогти дослідникам цього напряму. Серед перешкод на цьому шляху можна визначити міжнародну комунікацію (англійську мову), якою не володіють усі європейські науковці, хоча вона вже давно є мовою міжнародного наукового спілкування. Інша проблема полягає в тому, що установи у сфері освіти дорослих, закони, політичний і культурний розвиток різних європейських країн суттєво різняться між собою. Саме тому для порівняльного аналізу важливо знайти точний переклад кожного наукового терміна. Ще однією перешкодою є нерегулярна присутність представників національних товариств у сфері освіти дорослих на центральних міжнародних зустрічах через недостатність інвестицій, що обмежує обмін позитивним педагогічним досвідом у сфері освіти дорослих між країнами (European Centre for the Development of Vocational Training CEDEFOP, 2007).

Увагу як вітчизняних, так і зарубіжних науковців привертає проблема розвитку національних демократичних традицій у сфері освіти дорослих. В контексті цієї проблематики важливо визначити методологічні засади системного підходу до аналізу тенденцій національного розвитку освіти дорослих, методологічні основи системного підходу до порівняльного вивчення світових тенденцій, а також розвитку неперервної освіти у глобальному вимірі, концептуальні характеристики еволюції системи освіти дорослих у другій половині XX століття, в основі чого повинен бути системний підхід як теоретико-методологічна засада цих тенденцій.

Сучасний етап світового розвитку освіти характеризується зростанням ролі навчання дорослих у забезпеченні позитивних змін різних сторін життя суспільства. У такому навчанні важливо зважати на особливості дорослої людини, зокрема, її життєвий досвід, який необхідно використовувати у навчанні в якості компонента змісту. Для прикладу, британські дослідники наводять різні особливості дорослих, які необхідно враховувати у навчанні, головними з яких є такі: наявність у дорослих власної мотивації до навчання; детермінованість процесу навчання професійними, соціальними, побутовими і тимчасовими чинниками; наявність певних навчальних стереотипів унаслідок попереднього навчального досвіду, які можуть

сприяти чи заважати новому навчанню. Освіта дорослих відрізняється від освіти юного покоління своїми цінностями і мотивами, метою і завданнями, змістом і формами організації, способами контролю і оцінки, а отже – і своїми результатами. Для забезпечення високого рівня ефективності освіти дорослої людини важливо проаналізувати кожен із зазначених компонентів та усвідомити їх особливості. Питання змісту освіти дорослих можна розглядати в таких аспектах: освіта як спосіб вирішення життєвих проблем дорослої людини; проблемність як характеристика подавання матеріалу, за якої знання передаються не у вигляді готового підсумку (дорослі самі навчаються, залучаючись до евристичного пошуку рішень; при цьому актуалізуються їхні знання, досвід, аналітичні вміння, усвідомлюється недостатність знань і тим самим стимулюється пізнавальний процес); проблема як вихід за межі конкретної певної галузі у більш широкі сфери науки, суспільного життя, мистецтва; зв'язок навчання з глобальними проблемами людини і людства.

Освіта дорослих є найбільш мобільною сферою освіти. Для забезпечення оперативності змісту освіти дорослих вона повинна бути відкритою, а її організація повинна допускати практично неперервне коригування навчальних програм, планів. При цьому повинні враховуватися як важливі запити дорослих людей, їхні потреби, актуальність наукових знань, так і зміни, які відбуваються у соціально-економічній і політичній ситуації країни (Митина А. М., 2004). Специфіка освіти дорослих полягає, насамперед, в тому, що її контингентом є залучені у сферу зайнятості повнолітні громадяни. Звідси важливий методологічний принцип, якого необхідно дотримуватися у формуванні нормативно-правової бази: законодавство про освіту дорослих бази: законодавство про освіту дорослих повинно регулювати відносини, пов'язані з професійною діяльністю, з різними сторонами життя людини, суспільства, держави. Освіта дорослих – соціальний інститут, що історично склався. Це складна поліфункціональна, соціально-педагогічна і соціально-культурна система, спрямована на задоволення професійно-освітніх та особистісних потреб людини. Вона включає всі види післявузівської професійної і додаткової, формальної та неформальної освіти, спрямована на збереження і розвиток загального освітнього простору. Комплекс проблем, пов'язаних з її функціонуванням і розвитком, має свою змістову своєрідну специфіку, зумовлену особливостями контингенту дорослих людей. Інститут освіти ЮНЕСКО в Гамбурзі істотно впливає на формування

європейської політики в освіті дорослих і надає низку послуг національним мережам, організаціям і фахівцям – тренінгові та стипендіальні програми (Evans K., 2005). Він є найбільшим центром інформації і документації, а його співробітники надають консультативну допомогу фахівцям різних регіонів країн світу. Починаючи з середини ХХ століття освіта дорослих стала одним з найважливіших засобів розвитку суспільства і людини. Доступ до освіти отримує значна кількість соціальних груп, для яких вона є одним із засобів виживання: інваліди, біженці, безробітні, пенсіонери, функціонально неграмотні працівники. У різних країнах освіти дорослих відводиться важлива роль у забезпеченні стійкого прогресу розвитку особистості та суспільства. Саме освіта дорослих може стати одним з найважливіших пріоритетних напрямів, який відкриває перспективні можливості для вирішення як існуючих, так і майбутніх проблем ХХІ століття. Можна стверджувати, що існує необхідність вирішення актуальних завдань, поставлених сьогоднішнім перед освітою дорослих, що неможливо без усвідомлення провідних тенденцій дослідження у цій сфері, адекватного і зацікавленого ставлення до цієї галузі громадськості, фахівців та, що важливо, представників різних державних установ і громадських організацій, рухів, налагодження між ними конструктивної співпраці. Це буде передумовою формування у суспільній свідомості відповідного ставлення до цієї проблеми, яка натеper є необхідною засадою розвитку концептуального бачення, пошуку науково обґрунтованих і практично орієнтованих способів її вирішення. Подальші напрями наукових розвідок. Вищезазначені тенденції орієнтують на проведення порівняльних досліджень у галузі освіти дорослих, розвиток системного підходу до концепції розвитку цієї галузі на національному рівні, формування системи соціального партнерства в контексті сучасних завдань неперервної освіти. Це сприятиме цілеспрямованому використанню наукових результатів у підготовці навчальних посібників, довідників з проблем освіти дорослих, розробленню рекомендацій щодо визначення конкретних способів демократизації вітчизняної системи неперервної в демократизації вітчизняної системи неперервної освіти, адаптації національної системи неперервної освіти в Україні до демократичних стандартів і концепцій європейських країн.

Отже, необхідно виділити наступні пріоритетні тенденції освіти дорослих в освітній політиці Європейського Союзу: демократизація, інтеграція, гуманізація, гармонізація освіти дорослих; забезпечення

безперервності освіти (освіта впродовж життя); гарантування доступності освіти дорослих для різних верств населення у дорослому віці; уніфікація різних освітніх ланок системи освіти дорослих; модернізація змісту освіти дорослих; комп'ютеризація та інформатизація освіти дорослих; пристосування системи освіти дорослих до сучасних вимог глобалізаційного європейського суспільства забезпечення мобільності та обміну фахівцями, їх конкурентоспроможності і відповідності до вимог ринку праці; посилення зв'язків між виробництвом, системою освіти дорослих, науковими дослідженнями і суспільства в цілому; розвиток духу підприємництва як мотивації до отримання освіти у дорослому віці; інтенсифікація вивчення іноземних мов; посилення європейського співробітництва як між студентами, так і між спеціалістами-андрагогами; процес орієнтації суспільства на розвиток громадянськості, поліпшення якості життя, інтерактивне проектування та широкий обмін інформацією, що також виступає чинником впливу на розвиток освіти дорослих; глобальна орієнтація всього суспільства на освіту дорослих як повноправну і визначальну частину освіти впродовж життя.

Література

1. Митина А.М. Дополнительное образование взрослых за рубежом: Концептуальное становление и развитие / А.М. Митина. – М. : Наука, 2004. – 304 с.
2. Митина А.М. Зарубежные исследования учебной мотивации взрослых / А.М. Митина // Вестник МГУ. – Сер. 14. – Психология. – 2004. – № 2. – С. 56-65.
3. International Labour Organization ILO. Recommendation concerning human resources development: education, training and lifelong learning. – Geneva, 2005.
4. European Centre for the Development of Vocational Training CEDEFOP. – 2007.
5. Evans K. Tacit skills and occupational mobility in a global culture. / K. Evans ;; International Handbook on Globalisation // Education and Policy Research / Ed. In J. Zajda. – Dordrecht : Springer. – 2005.

О. С. Сергеева
**АНАЛИЗ ПРИОРИТЕТНЫХ ТЕНДЕНЦИЙ РАЗВИТИЯ
 ОБРАЗОВАНИЯ ВЗРОСЛЫХ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ
 ПОЛИТИКЕ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА**

Статья освещает приоритетные тенденции развития образования взрослых в образовательной политике Европейского Союза. В статье рассматриваются основные европейские тенденции развития образования взрослых второй половины двадцатого – начале двадцать первого века и периоды преобразований в этой отрасли в течение выделенного этапа.

Ключевые слова: образование взрослых, образование в течение жизни, образовательная политика, социальное партнерство.

O. Sergeyeva
**ANALYSIS OF PRIORITY TENDENCIES OF ADULT
 EDUCATION IN EDUCATIONAL POLICY OF THE EUROPEAN
 UNION**

Article highlights the priority tendencies of adult education in the educational policy of the European Union. This article discusses the major European tendencies in the development of adult education in the late twentieth – the beginning of the twenty-first century and periods of transformation in this field for the selected period .

Keywords: adult education, lifelong education, education policy, social partnership.

Рецензенти:

Сисоєва С. О. – д. пед. н., проф., чл.-кор. НАПН України,
 Бондарєва О. Є. – д. філолог. н., проф.

Стаття надійшла до редакції 17.12.2013